

Miluji tě vroucně, Hospodine, moje sílo!
Žalm Davidův 18, 2

*Když pojedli, zeptal se Ježíš Šimona Petra: „Šimone, synu Jonášův, miluješ mne víc než ti zde?“
Odpověděl mu: „Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.“ Řekl mu: „Pas mé beránky!“*

Zeptal se ho podruhé: „Šimone, synu Janův, miluješ mne?“ Odpověděl: „Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.“ Řekl mu: „Bud' pastýřem mých ovcí!“

Zeptal se ho potřetí: „Šimone, synu Janův, máš mne rád?“ Petr se zarmoutil nad tím, že se ho potřetí zeptal, má-li ho rád. Odpověděl mu: „Pane, ty víš všechno, ty víš také, že tě mám rád.“ Ježíš mu řekl: „Pas mé ovce!

Amen, amen, pravím tobě: Když jsi byl mladší, sám ses přepásával a chodil jsi, kam jsi chtěl; ale až zestárneš, vztáhneš ruce a jiný tě přepáše a povede, kam nechceš.“

*To řekl, aby mu naznačil, jakou smrtí oslaví Boha. A po těch slovech dodal: „Následuj mne!“
Janovo evangelium 21, 15-19*

Otázky

Pán Ježíš nám předvedl rabínský způsob vedení kladením otázek. Obecně platí, že rabín proselytu¹ musí třikrát odradit od jeho úmyslu. Třikrát rabín musí odradit snoubence od svatby. Samozřejmě, že proselytu potom rád pokřtí a nechá obřezat a snoubencům rád požehná při svatbě, protože si je třikrát jist, že vědí, co dělají.

Také Petra musel Pán Ježíš třikrát zastavit a donutit jej, aby přemýšlel nad sebou samým. Nic však nezpochybnil, naopak potvrdil a Petrovo povolání upevnil. Ujišťujícími slovy dal najevo svou odpouštějící lásku prokázanou křížem a zmrtvýchvstáním!

Co je to za rabínský způsob a jak to ti rabíni dělají? Nesedí jako zkoušející naproti žákovi, jako sedají zkoušející u maturity, kteří položí studentovi otázku a ten musí odpovědět zda ví či neví. V rabínském vyučování nezáleží na tom, zda má člověk nastudováno, ale zda přijímá skutečnost tak, jak je. Nezáleží dokonce na správné odpovědi, ale na tom, zda je ochoten nést úkol.

Rabín dokonce pomáhá svému žákovi otázku zformulovat a také si na ni odpovědět. Obrazně řečeno, nesedá *naproti* ale *vedle* svého žáka. Potí se s ním. A má radost, když žák položí správnou otázku. To proto, že je už na poloviční cestě, aby si také sám odpověděl. A rabín se nikdy neraduje více, než když se tak stane.

A takové rozhovory jsou tak napínavé a krásné, že se při nich člověk lehko zapomene. Třeba jako dvanáctiletý Pán Ježíš v chrámě.² Lukáš píše, že seděl mezi učiteli, naslouchá jim a dává *otázky*. Všichni se ale zároveň divili rozumnosti jeho *odpovědí*. A je to znát i z dalších rozhovorů s Pánem Ježíšem, ve kterých zaznívá radost nad správnou odpovědí³ a zároveň přichází okamžik, kdy už se nikdo na nic nemůže ptát, protože není atmosféra k takovému hovoru. Není to jako při tiskových konferencích, kde se otázky novináři mohou otázky vykřikovat, i když už činovník nechce odpovídat. Alespoň zaznějí! Ježíšovo odpovídání je jiné. Je plné otázek, je to vždy rozhovor, nikoli

¹ Tedy pohana, který se chce připojit k židovství

² „Když ho nenalezli, vrátili se a hledali ho v Jeruzalémě. Po třech dnech jej našli v chrámě, jak sedí mezi učiteli, naslouchá a dává jim otázky. Všichni, kteří ho slyšeli, divili se rozumnosti jeho odpovědí. Když ho rodiče spatřili, užasli a jeho matka mu řekla: „Synu, co jsi nám to udělal? Hle, tvůj otec a já jsme tě s úzkostí hledali.“ On jim řekl: „Jak to, že jste mě hledali? Což jste nevěděli, že musím být tam, kde jde o věc mého Otce?“ (Lukáš 2, 45-49)

³ Například Marek 12, 19nn; Marek 10, 21

výslech.⁴ Když jej někdo vyslýchá – nemluví.

Jak to bylo v našem příběhu? Mistr a Pán položil opakovaně jednu otázku. Samozřejmě, že Pán Ježíš od Petra nepotřeboval slyšet odpověď! On ji znal a také věděl, kam Petr jde a co jej čeká. To naznačuje nakonec toho dotazování slovy ve čteném textu: *Amen, amen, pravím tobě: Když jsi byl mladší, sám ses přepásával a chodil jsi, kam jsi chtěl; ale až zestárneš, vztáhneš ruce a jiný tě přepáše a povede, kam nechceš.* “ Ježíš věděl, kdo je Petr. Věděl, čím půjde a věděl, že obstojí. Měl za cíl jej ujistit o své nepřestávající lásce a chtěl, aby si Petr vytrvale sahal na svoje dno osobnosti. Aby si nic nenalhával. Aby se nesrovnával s druhými.

Také od nás nechce odpověď aby se něco dozvěděl. Ví vše. Ale my to nevíme, a tak se musíme dobrat pravdy. Jsme ve všelijakých představách o sobě samých. Ale On se na nás dívá jako na obyčejné lidi. Jako Petr nebyl žádným unikátem, tak ani my nejsme. Stojíme před ním jako zcela obyčejní lidé schopní všeho, kteří se potřebují naučit znát sami sebe.

Jsme pár dní po volbách, které alespoň u nás, v Říčanech, doprovázela kampaň politiků přesvědčených o své unikátnosti. Prakticky stejné programy, ale jasné Já, já a já. Kdo poznal alespoň na chvíli vrcholné politiky, ví čím jsou posedlí – sami sebou. Ač jsou to obyčejní lidé s lepším či horším vychováním, vše směřují k sobě. Co si vlastně o sobě myslí křesťané? Tak často se představují jako něco zvláštního uprostřed ostatních. Co si vlastně o sobě myslíš ty? Třeba uprostřed dalších lidí ve svém sboru a ve své církvi. Církev dělají důslední dřiči, kteří nesou odpovědnost a *pasou stádo* bez ohledu na své momentální postavení.

Rabínský způsob otázek bolí. Petra také bolel. Připomínal mu trojí selhání, když Ježíše zapřel v domě veleknězově před ukřižováním (Lukáš 22, 54-60). Na Ježíšovy otázky Petr odpovídal velice neochotně... Protože se nejdříve musel zeptat sám sebe: „*Proč se mně vůbec ptá?! Proč mi to připomíná, vždyť ví, jak toho lituji!*“ Nezáleželo na odpovědi, záleželo na tom všem, co bylo za vztahem těch dvou. „*Vždyť víš, že tě miluji...*“ odpovídá člověk, který se odvolává k nějakým událostem, ke hloubce vztahu, k milosti odpuštění. A stejně tak slova Pána Ježíše, ve kterých Petra Mistr opakovaně ujišťuje o trvajícím úkolu pastýře, nejsou odpovědí, ale skutečným ujištěním založeným na Ježíšově pevnosti, na trvalosti slov pověření ke službě.

Když se Pán Ježíš ptá, chce abychom se zeptali sami sebe. Na otázku: „*Miluješ mne?*“ se těžko odpovídá. To je otázka, kterou se manžel manželky či naopak ptá ve výjimečných okamžicích, jinak je to trapné. To je výraz, který se říká z vlastního popudu! Zvolání „*Miluji Tě!*“ je výrazem potřeby vyjádřit něco velkého.⁵ Sami sobě odpovíme, zda milujeme své rodiče, zda milujeme své děti, zda milujeme ještě svého manžela a manžel zase svou manželku. Zda milujeme svou církev poté, co jsme se o ní tolik dozvěděli... Nemusíme to nahlas říkat. Jen tehdy, když budeme vědět, že to potřebujeme říci jako David v Žalmu 18. Jen tehdy, když to budeme říkat z lásky.

4 *Jakmile nastal den, shromáždili se starší lidu, velekněží a zákoníci, odvedli ho před svou radu a řekli mu: “Jsi-li Mesiáš, pověz nám to.” Odpověděl jim: „I když vám to řeknu, neuvěříte. Položím-li otázku já vám, neodpovíte mi ani mne nepropustíte* Lukáš 22, 66-68

5 My jsme filmový národ, takže je to lepší vzít jako jednu scénu z filmu: „Miluješ mne?!“ se ptá starý holohlavý multimilionář na kolečkovém křesle své o čtyřicet let mladší manželky, když má pocit, že mu zahýbá. A ona mu jistě odpoví: „Drahý, to víš, že tě miluji!“ a natahuje si rukavičky, protože je na odchodu za svým milencem. Letmo políbí manžela na ples a zmizí za dveřmi...

A naopak. „Miluji Tě!“ říká muž ženě, kterou po delší době setkávání a rozhovorů získal svým činem, protože ji podržel v nebezpečí, podepřel v samotě a získal si tak její srdce.

Co se z příběhu můžeme naučit? A co je zvěstí, které se můžeme držet?

1. Naučme se klást si spolu s Mistrem a Pánem otázky a odpovídat si na ně. Protože budovat sbor, žít křesťansky, vzít si toho či onoho, milovat tu nebo jinou celý život – to hodně stojí, je to něco, co není a nebude podle naší vůle. Bude to znamenat ochotu trpět a následovat. Bude to boj o věrnost.
2. Buďme si jisti povoláním, které jsme dostali. Jsme všehoschopní a obyčejní lidé ve službách Božích. Je třeba, abychom se sami sebe báli a nebyli opojeni představou o vlastní důležitosti. Důležité je Boží povolání. Jsme pastýři! Když Petr zestárne, bude papežem? Nebude! Bude jedním z mnoha dělníků a půjde tam, kam by nechtěl. Skoro jsme si mysleli, že až člověk dospěje, zmoudří, získá léta zkušeností – měl by být už ředitelem...
3. Veďme svoje svěřené ovečky pečlivě. Výuka základů víry zakřížkováním správné odpovědi či doplněním slov do vytečkovaného místa je sice možná, ale nikoli dostatečná. Základy se musí vyučovat tak, že se lidé budou ptát sami sebe, že je pěkně *odradíme* v prostředí lásky, že jim pomůžeme k otázkám a oni dojdou ke svým odpovědím. Musí to být rabínský rozhovor, musí to být od člověka ke člověku. Ze srdce do srdce.

Skončím ilustrací: Byl jsem čerstvě nastěhován v církevním domě, jehož druhá polovička nebyla dostavěna (dnes by to asi nešlo) a moje manželka čekala druhé dítě. Přišel jsem do služby ke starému otci Voříškovi v Děčíně. Ani ve snu jsem nedoufal, že se jako kaplan dostanu do péče tak významného a statečného kazatele. A on mne přivítal jasným posudkem: „Jsi Urbanův⁶ fízl!“ Jenže mne tenhle bratr kazatel Urban vyhodil ze studia. Měl jsem vše připraveno, podanou přihlášku v neklidném roce 1979 a on mi řekl, že studovat nesmím. Asi jsem nebyl „schválen“... Proto bych nikdy nemohl být Urbanův fízl! Tentýž kazatel Voříšek, který mne takhle vyděsil, se mi však poté věnoval jako nikdo jiný. Možná právě díky jemu jsem ještě dnes ve službě. Posléz, když jsem měl být ordinován, mi řekl krátce a jasně: „Ještě je brzo, ještě bych tě neordinoval...! Jsi mladý, máš rodinu...“ A pak – přišel a položil mi za nějaký týden ruce na hlavu a svěřil mi poslání.

Jdi, pas mé beránky! Následuj mne!

Člověče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem. Micheáš 6,8

6 Jeden z našich čelných představitelů za komunismu, který byl spolupracovníkem státní bezpečnosti